

geestesgesteld
hem de in

naar de ver-
goddelijkheid

envaating, van
tualis, d.i. de
zijn leven be-
lieft de bejeft
rdig en over-
in wien het
arden is.

chen vorm en
n echter, heeft
zoa's filosofie
acobi, te zeg-
doódringend
zijn wijsbe-
len om in te
bach, die Spi-
heele natuur
euwigheid.

nis van zijn
niet waar het
rijk lot met
zoo treffend,
van mystieke
et dwaalpoor
n Spinoza in
de kerkelijke
het bekende
geest van de
leven een bij-
Spinoza".
Professor Ba-
Schelling en
n negentiende

B. W.

de dit onderwerp
titel „Calvismus

betoverend-
omgaf, — hoe
e natuur, dan
wij zoo weinig
wij koesteren
s ontdekkten
eg in de beft
op dezelfde
openrusting of
int meer zijn
zijn gevoel te
echt met zulk

urverschijnsel-
voorstell
hij de rustige
tuur voor ons

doe komt het,
door de oude
uist hierin de

en dubbel

t het woord
bel, die door
oor onze Sta-
„Heere" ook
en mensch.
Daartegenover
ge vorm van
het hoogste
re naam van
etijz in prae-
een mensch.
brief van den
hij de Vries,
gevoelen van

Ook: Stam-
le deel, blz.

uitlating van
Decembekro-
ppord; of wel
aan het hoofd
iversiteit, het
chten, profes-
beweerd, dat
iteit, hoe vele
atten, de taak
n onbevoegde
verklaard, dat
ien de vraag:
lichten? eens

rdde Dr Kuy-
ngen van het

natuur warmer huldigen, en met een zekere innig-
heid aan haar gehecht zijn? Ik geloof, dat Schiller
meer juist gezien heeft, toen hij dit merkwaardig
verschijnsel hiernit verklaarde, dat wij de natuur,
omdat zij bij ons uit de menschenwereld verdwenen
is, slechts daarbuiten in de onbezielde wereld weer
kunnen terugvinden. Niet onze grootere natuurliefde,
maar de onnatuurlijkheid van onze toestanden en
verhoudingen drijft ons er toe in de „onbezielde"
wereld der natuur een bevreemding te zoeken, die
we in de menschenwereld niet meer kunnen vinden.
Daarom is het gevoel, waarmee wij aan de na-
tuur gehecht zijn, zoo nauw verwant aan het wee-
moedig gevoel, dat altijd de herinnering aan onze
kindertagen begeleidt.

Een andere karakteristieke schoonheid van het
Homerische epos is de rustige objectiviteit
van de vertelling, die de persoon van den dichter
geheel op den achtergrond doet treden, en allen
nadruk legt op de zaak zelf, — de klare aanschou-
welijkheid van de schildering, waardoor wij alles
als met eigen oogen zien en denken, dat wij het
vertelde zelf mee beleven. Met zeer veel tact ver-
mijdt de dichter zooveel mogelijk lange beschrij-
vingen van bepaalde voorwerpen; de beschrijving
wordt in handeling omgezet, zooals wij bijv. het
schild van Achilles en den boog van Pandaros
voor onze oogen zien ontstaan.

Wat er omgaat in het hart van de verschillende
personen wordt meestal naar met een enkel woord
aangeduid, zoodat de lezer zelf telkens a. h. w. aan-
gespoord wordt, het voor zichzelf verder uit te
werken!

Hoe zou het Odysseus wel te moede geweest zijn,
toen hij, eindelijk zeker van den terugkeer naar
zijn vaderland, wegvoer van het land der Phaeaciërs!
En wat zegt de dichter? „Zwijgend besteed
Odysseus het schip, en legde zich neer om te
slapen".

Ook later, als de held in de hut van Eumaeus
als bedelaar zit tegenover zijn zoon, verradt Ho-
merus met geen enkel woord, wat er omgaat in
het hart van den vader!

De dichter gaat geheel schuil achter zijn werk, en
toch hebben wij bij het lezen zeer sterk het gevoel,
dat hij met zijn geheele hart er bij is! Daardoor
spreken zijn personen ons zoo direct toe!

Toch komt het een enkele maal voor, dat de
dichter uiting geeft aan zijn eigen gevoel. De tra-
gische dood van Hektor en de mishandeling van
zijn lijk ontlokt hem den uitroep: „In het stof lag
nu het hoofd, vroeger zoo schoon, maar nu gaf
Zeus het aan zijn vijanden over, om het te mishan-
delen".

Een bijzonder sieraad van het Homerische epos
vormen de z.g. „vergelijkingen", die als bonte bloe-
men door den dichter over zijn werk uitgestrooid
zijn. Hij gebruikt ze telkens, wanneer hij zijn hoor-
ders een levendigen indruk wil geven van een
bepaalde gebeurtenis, en de stemming van een
bepaalde situatie nog een oogenblik wil vasthouden.
Hij lokt eigenlijk met zoo'n vergelijking den hoorder
een oogenblik op een zijpad, maar hij doet het
alleen om relief te geven aan zijn schildering en
de impressie te verdiepen. Om dat te bereiken, moet
datgene, waarmee hij het verhaalde vergelijkt, zijn
hoorders vertrouwd zijn. Het komt daarbij aan op
die dingen, waarmee dichter en hoorders in on-
middellijke betrekking staan, en het is jammer,
dat voor ons het onmiddellijke effect van de Home-
rische vergelijkingen meestal verloren gaat. Eerst
als wij het Grieksche landschap en het Grieksche

leven in Homerus' dagen bij ervaring hadden leeren
kennen, zouden wij zuiver en volkomen de plastiek
van deze „vergelijkingen" kunnen genieten.

De Homerische „vergelijkingen" zijn gegrepen uit
het volle menschenleven. Het is ontroerend, hoe
de dichter van de „Ilias" ook de intiemste voor-
vallen van het dagelijksch leven gadegelegen heeft:
hoe het kleine meisje zich vastgrijpt aan de rokken
van haar moeder, en met tranen in de oogen naar
moeder opkijkt, om meegenomen te worden, —
of hoe een kind aan het strand van de zee huisjes
van zand bouwt en dan weer laat instorten. De
dichter omspant met zijn vergelijkingen de geheele
natuur (de zee, de bergen, het bosch, de velden)
en het volle leven.

De stijl en het gebruik van deze vergelijkingen
verraden den echten dichter. Homerus' voortref-
felijke leerlingen zijn in dit opzicht misschien
wel Milton en Goethe.

Zulk een „vergelijking" is op zichzelf weer een
klein gedicht en vormt een afgerond geheel. Zij
voert den hoorder in een geheel andere sfeer, om
hem dan weer verfrist te doen terugkeeren naar
het groote verhaal.

Met de handeling, die de „vergelijking" illustree-
ren moet, houdt ze meestal slechts in één punt
verband. Hierin ligt bijv. het verschil tusschen Ho-
merus en Shakespeare, die de vergelijking ook met
voorliefde gebruikt, maar dan een volledige paral-
lel bedoelt te geven.

Het punt van vergelijking komt meestal aan het
slot te voorschijn. De dichter schildert bijv. den
aanval van de Trojanen op de muren van de
Grieken. De aanstormende Trojanen werpen met
steen en naar de verdedigers. Nu begint de verge-
lijking! „Zooals de sneeuwvlokken dicht vallen
op een winterschen dag, wanneer Zeus begint te
sneeuwen — nadat hij de winden tot rust gebracht
heeft, laat hij rustig-door de vlokken vallen, totdat
hij de toppen der hooge bergen bedekt heeft en
de steile voorgebten en de met-lotos-begroei-
de vlakten en de vruchtbare akkers der menschen. Ook
op de grijze zee is de sneeuw uitgestrooid en op
de havens en de kusten, maar de golven slaan er
tegen aan en houden de sneeuw er van af. Al het
andere echter is van boven af bedekt, als de sneeuw
van Zeus zwaar er op drukt. Zóó dicht vlogen
naar beide kanten de steenen".

Nog één voorbeeld. Als Hektor een onstuimigen
aanval doet op de Grieken, lezen we in het 15e
boek van de „Ilias": „Hij echter, zooals een leeuw
met verderfelijke gedachten vervuld, de runderen
aanvalt, die in de lage weide bij duizenden grazen;
bij hen is een herder, die nog niet goed geoefend
is, bij den aanval op een rund te strijden met
het roofdier. Hij gaat voortdurend aan de spits
of aan het einde van de kudde, maar de leeuw
springt midden onder hen, en verscheurt een rund,
en de anderen stuiven uiteen van angst: zóó wer-
den toen de Achaeërs geweldig op de vlucht ge-
jaagd, door Hektor benauid en door vader Zeus,
allen tezamen".

Slechts een enkele opmerking heb ik kunnen
maken over de schoonheid van deze gedichten.
Homerus' werk is een onuitputtelijke goudmijn van
waarachtige schoonheid. Het is onmogelijk in zulk
een kort bestek alles uit te stellen.

Geen dichter heeft dan ook zulk een ontzagge-
lijken invloed op zijn eigen volk en op de wereld-
literatuur uitgeoefend als Homerus. Door rondtrek-
kende rhapsoden werd zijn werk bekend gemaakt

gebroken; het doel van uw reis was gelukt.

En toen de nu overleden Donatrice onzer stichting
mij dit zelve had medegedeeld, zonder dat haar
vermoeidheid van geest mij weerlegging van uw
grieven gedoogde, toen, zeer waarde Broeder, heb
ik me toch afgevraagd, of ge nu niet te ver gingt?
of dat nog fair play was? of op die wijs
de plannen der Gereformeerden tegen te werken,
nog bestaande met vriendenschappelijke verhou-
ding.... Althans hier kom ik voor uit, dat ge
door die daad mij de tong los hebt gemaakt en
mij hebt doen gevoelen, dat ik u niet langer
sparen mocht.

Dr van Toorenbergen heeft daarna in het Wa-
genigische Weekblad verklaard, dat hij zich
bij Mevrouw douairière Groen van Prinsterer niet
vervoegd had, met het doel om op haar intentie
ten opzichte van de Vrije Universiteit invloed uit
te oefenen, maar een bezoek tot afscheid brengende,
zijn advies in deze kwestie slechts gaf, toen het
hem gevraagd werd. Almede, dat hij twee andere
vrienden van de Vrije Universiteit, bij dezelfde ge-
legenheid niet bezocht had, met het doel om
hun sympathie aan de Vereeniging voor Hooger
Onderwijs op Gereformeerden Grondslag te ont-
trekken, maar alleen, om door hen invloed op één
der stichters der Vrije Universiteit uit te oefenen,
om hem af te doen zien van zijn plan.

Na van deze verklaring kennis te hebben gegeven,
schrijft Dr Kuyper nu in zijn Bede:

Wat zal ik tot deze dingen zeggen? Dr Van To-
orenbergens eere is mij lief en ik zal de laatste
zijn, om zijn goeden naam te doen pericliteeren.
Ik wil dus wel aannemen, dat we hier met een
dooreenstrengeling van bedoelingen te doen hadden,
gelijk men die in 's menschen zoo arglistig hart

in alle Grieksche landen. Het werd een echt natio-
naal epos.

Naast godsdienst en taal was dit het eerste ge-
meenschappelijke bezit, waarin alle Grieken zich
verheugen konden: Aeoliërs, Doriërs en Joniërs,
allen konden zich hier hun holden kiezen.

Homerus was de Bijbel der Grieken. De voor-
dracht van zijn gedichten werd al spoedig opge-
nomen in het programma der staatsfeesten en vast
geregeld.

Uit Homerus werd de jeugd in de school onder-
wezen. „Aan dezen dichter heeft Griekenland zijn
beschaving te danken", zegt Plato kort en krachtig.

Het zou te ver voeren, zijn invloed op de geheele
literatuur aan te wijzen. Bij de Romeinen staat de
geheele epische dichtkunst zoowel bij Ennius als
bij Vergilius in het teken van Homerus.

In het Westen bleef in den tijd der Middeleeuwen
alleen de naam van Homerus nog beroemd, want
men kende nauwelijks zijn werken. Eerst de Re-
naissance opende weer den toegang tot zijn ge-
dichten, en hiermee ving zijn zegelocht aan door
de volkeren van Europa, een zegelocht, die in de
18e eeuw zijn hoogtepunt bereikte. Terwijl voor de
Romaansche volken Vergilius nog gold als de epi-
sche dichter bij uitnemendheid, begon voor Home-
rus de victorie in Engeland met de Homerus-ver-
taling van Pope (1715).

Lessing en Herder, Schiller en Goethe ontsloten
Homerus' werken voor het Duitsche volk, terwijl
door de bekende vertaling van J. H. Vosz (zeer
aan te bevelen voor hen, die Homerus niet in het
Grieksche kunnen lezen) Homerus' gedichten een po-
pulariteit verkregen, die anders slechts de werken
van nationale dichters ten deel valt.)

Tempora mutantur, et nos mutamur in illis! De
levensbeschouwingen en de idealen der menschheid
hebben zich gewijzigd in den loop der tijden, maar
de waarachtige schoonheid zal de eeuwen trotseer-
ren! Homerus' werken zijn een bezit voor altijd
en „a joy for ever".

Und die Sonne Homers, siehe! sie lachelt auch
uns!

W. E. ENGELKES.

*) Het is de verdienste van Vosmaer, de beide groote
Grieksche heldendichten in goede vertalingen en in het oor-
spronkelijke metrum (den hexameter) voor ons volk te hebben
toegankelijk gemaakt.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Christelijke Nationale Conferentie te Shanghai.

III.

Hoe moet het hart van den Christen-Chinees van
blijdschap hebben geklopt, toen hij de Chr. Natio-
nale Conferentie te Shanghai (van 2—11 Mei 1922)
hoorde beraadslagen over de Chineesche kerk.
Zeker, de Christen-Chinees is eerst Christen en
daarna Chinees.

Maar deze twee mogen toch niet los naast elkan-
der worden gezet; zij zijn zelfs zoo nauw aan-
elkander verbonden, dat zij tot een eenheid zijn
samengegroeid: een Chinees, die Christen wordt,
is niet een Christen en ook een Chinees, maar
hij is een Christen-Chinees.

Het is dan ook niet in hem te misprijzen, intege-
deel, zoo hij streeft naar het hooge ideaal, niet
slechts van de bekeering van vele Chineezzen tot
den Christus Gods, maar van de stichting van een
Chr. Chineesche kerk.

meer waarneemt, en wil het mij pogen voor te
stellen, dat Dr Van Toorenbergen in zijn be-
wustzijn metterdaad „het nog eens bezoeken van
een oude vriendin" op den voorgrond drong. Maar
zooveel blijft dan toch, dat volgens Dr Tooren-
bergens eigen bekentenis: 1o. hij, de ziel van
het aanvullingsplan, toevallig, in de dagen toen
het om plan en plan op zijn heetst ging, juist
die aanzienlijke en rijke Christenen bezocht heeft,
van wie steun voor het door hem bestreden plan
was te vreezen; 2o. dat hij zijn bezoek gebracht
heeft niet alleen aan „een oude vriendin" die
krank was, maar ook aan andere vrienden die
volmaakt gezond waren; 3o. dat hij én bij hen én
bij haar lang en breed over het door hem bestreden
plan gesproken heeft; en 4o. dat hij in die ge-
sprekken én haar én hun poogde duidelijk te
maken, dat zo eigenlijk met hem moesten mee-
doen, en niet met de mannen der vrije universiteit.

Ligt er nu tusschen dit beledene en het door
mij beweende nog eenig meetbaar verschil, dan ver-
effen ik dit volgaarne ten bate van den man die
ons toegenwerkte. Er zij alleen bijgevoegd dat de
Haagsche vrienden den door mij geschetsten indruk
hadden ontvangen én dat o.a. Mevrouw Groen van
Prinsterer hierdoor zóó bewerk was, dat ik uit
eerbied voor haar toenemende zwakte, van elke
poging tot uitwisseling van dien fatalen indruk
heb afgezien. Toen ik werd binnengelaten, verliet
haar.... de Heer Elout van Soeterwoude Een
bijzonderheid, die ik volledigheidshalve vermeld.

Dit antwoord nam Dr Kuyper, nog eer de bro-
chure verschenen was, reeds in De Heraut, nr
112, op, met verzoek aan het Wag. Weekblad,
om er melding van te maken.

steellige recht en in Staat en in Kerk alsook
krachtens de beginselen van het zoogenoemde the o-
retische recht in die beide, en bovendien met ver-
wijzing naar hetgeen de vergelykende rechts-
studie leert, wordt hier de vraag: Wie mag een uni-
versiteit stichten, duidelijk, overtuigend en in den
gloed der ingenomenheid met zijn onderwerp, voor
ieder, die het weten wil, door Dr Kuyper beantwoord.

Op blz. 14 van deze brochure komt nog een
belangrijke noot voor inzake een visiten-histo-
rie. Reeds in het Publyek Epistel, dat hij vooraf
liet gaan aan de Revisie der Revisie-ten-
gende, gewaagde de schrijver van een bezoek door
Dr van Toorenbergen in de dagen van het op-
komen der aanvullings- en universiteitsplannen, aan
meer dan één der vermogende christenen in den
Haag gebracht, van wie te verwachten was, dat
ze de universiteitsplannen zouden steunen. Daarvan
schreef Dr Kuyper:

Tot zelfs bij wijlen mevrouw de douairière Groen
van Prinsterer ging zij bezoeken brengen, om den
kring mijner meervermogene vrienden toch vooral
elke gave en elken geldelijken steun aan de vrije
universiteit te ontsuden.

De bezoeken hebben doel getroffen; want toen,
om van anderen te zwijgen, mevrouw Groen van
Prinsterer, die eerst gesproken had van een „iets
van haar kapitaal voor ons te zullen losmaken",
kort daarop liggen ging, heeft ze, aan haar mon-
delinge beschikkingen toekomende, slechts een be-
trekkelijk kleine som ons vermaakt.

Dit laatste vermeld ik met stillen dank. Immers,
er blijkt dan toch uit, dat het u niet gelukt
was de edele vrouw te overtuigen, dat haar ge-
maal eigenlijk aan uw kant stond. Dan toch had
ze niets mogen geven. Maar het enthousiasme
hadt ge gebluscht; de kracht tot offervaardigheid